

Zucht naar zorgvilla's

In Nederland schieten de zorgvilla's voor senioren als paddenstoelen uit de grond. De particuliere, kleinschalige woonvormen - vaak in monumentale panden - zijn voor sommige senioren een steeds aantrekkelijkere optie vanwege de hoge eigen bijdrage die zij moeten betalen voor de reguliere verzorgings- en verpleeghuizen. Hoe ziet zo'n zorgvilla er eigenlijk uit? Nestor ging op bezoek.

Vroeger verslond ze het ene na het andere boek. Nu leest ze niets meer,' constateert Dik Tollenaar (78) geëmotioneerd, als hij over zijn vrouw vertelt. Zo'n jaar of zes geleden is bij Tine Tollenaar (75) de diagnose Alzheimer gesteld. Tollenaar: 'De eerste jaren ging het nog. De momenten waarop ze in de war was, namen echter toe en duurden langer. In 2011 kregen we hulp van de thuiszorg. Ideaal was dat niet, want het gebeurde regelmatig dat mijn vrouw pas om half twaalf onder de douche stond, terwijl ze graag vroeg uit de veren is. Begin 2013 ging het niet meer thuis. Het was voor mij echt ondoenlijk om mijn vrouw 24 uur per dag de verzorging te bieden die zij nodig heeft.'

Zoektocht

Via het regionaal zorgkantoor krijgt het echtpaar Tollenaar een 'case-manager dementie' toegewezen. Dat is een vaste begeleider, gekoppeld aan iemand met Alzheimer, die alle vragen beantwoordt en zaken regelt rondom de zorg en het verblijf. 'Samen met die casemanager zijn wij allerlei instellingen langs geweest,' vertelt Tollenaar. 'Uiteraard ook bij reguliere verzorgingshuizen. Maar daar waren de kamers over het algemeen een stuk kleiner en de sfeer onpersoonlijker, vond

ik.' Uiteindelijk koos het echtpaar voor Villa Oosterveld in Elden (Arnhem), van Stepping Stones Home & Care. Een voormalig klooster, mooi gelegen in de buurt van Oosterbeek, de woonplaats van Dik Tollenaar. 'En geen wachtlijst gelukkig,' verzucht Tollenaar.

Glaasje wijn

'Het is hier mooi wonen,' vindt het echtpaar Tollenaar. De kamer van mevrouw Tollenaar is comfortabel. Als je naar buiten kijkt, zie je rust, gras, bomen. Iets verder naar rechts doemt boven de bomen het dak van het Arnhemse GelreDome op. De tuin van de villa is keurig onderhouden. 'Elke middag haal ik mijn vrouw tussen half twee en twee op om een uurtje te gaan wandelen,' beschrijft Tollenaar de dagindeling. 'Soms neem

De tuin van de villa, het voormalig klooster Oosterveld, is keurig onderhouden.

Het is hier mooi wonen, vindt mevrouw Tollenaar

ik haar mee in de auto en rijden we naar Oosterbeek en drinken we thuis een kopje thee.' Regelmaat en geen verrassingen. Daar vaart iemand met Alzheimer wel bij. Als hij haar aan het einde van de middag heeft teruggebracht, drinkt ze steevast een glaasje wijn voor het eten. Dat is zo afgesproken en dat glaasje neemt niemand haar af. 'Het eten is hier afgestemd op de bewoner en wordt gebracht door de cateraar,' legt Tollenaar uit. 'M'n vrouw vindt het lekker. Ze is hier zelfs aangekomen,' lacht hij.

Manon Vanderkaa, directeur Unie KBO
'Keuzevrijheid is een goede zaak'

'De Unie KBO vindt het belangrijk dat senioren keuzevrijheid hebben. De groep ouderen is zo divers, daar past een divers aanbod bij. Zorgvilla's zullen voor sommige senioren aantrekkelijk zijn, zeker nu de eigen bijdrage die zij moeten betalen voor de reguliere verzorgingshuizen hoger is geworden. Het (woon)aanbod moet wel aan kwaliteitseisen voldoen (Woonkeur) en er moeten voldoende betaalbare alternatieven voor handen blijven. We hebben het idee dat er een trend is, niet alleen in particuliere maar ook in reguliere huizen, dat er steeds meer aandacht is voor service, meer persoonlijke zorg en keuzevrijheid voor de bewoners. Daar vaart iedereen wel bij.'

Te ver doorgeschoten

‘Huiselijkheid, persoonlijke aandacht en warmte. Dat zijn de ingrediënten die wij, uiteraard naast zorg, onze bewoners bieden,’ zegt Arthur Scherpenzeel, directeur en oprichter van Stepping Stones. Hij is deze kleinschalige ouderenzorgformule zo’n acht jaar geleden begonnen uit verbazing over hoe de ouderenzorg geregeld was in Nederland. Hij vond het niet meer dan normaal dat je iets te zeggen blijft hebben over je leven op het moment dat je niet meer zelfstandig kunt wonen. ‘We zijn in Nederland in de grootschalige verpleeghuizen te ver doorgeschoten,’ vindt Scherpenzeel, doelend op het tekort aan verzorgend personeel en de tijdsdruk die dit met zich meebrengt. ‘Daar komt nu steeds meer verandering in, zij het mondjesmaat. Er is nog veel werk te verzetten.’

Puissant rijken?

De term ‘zorgvilla’ suggereert dat deze vorm van ouderenzorg alleen is weggelegd voor de puissant rijken. Maar dat ontkent Scherpenzeel ten stelligste: ‘Iedereen met een goed pensioen kan hier wonen. Het is pertinent de bedoeling dat onze visie op ouderenzorg voor een grote groep bereikbaar is. Onze luxe zit in de zorg, niet in de kroonluchters. Bovendien wordt het verschil in kosten met de reguliere verzorgingshuizen steeds kleiner,’ legt Scherpenzeel uit. Gewijzigde wetgeving doet de kosten van reguliere en particuliere ouderenzorg naar elkaar toe groeien. Maar vooralsnog vallen de kosten voor een zorgvilla – variërend van zo’n 2.500 tot 6.000 euro per maand – zonder een goed pensioen of eigen vermogen voor de gewone man niet op te brengen.

‘Onze luxe zit in de zorg, niet in de kroonluchters’

KIJKJE NEMEN?

Tablet: klik hier voor een kijkje bij de zorgvilla's van Stepping Stones.
En hier voor de zorgvilla's van Rosorum
Geen tablet? Kijk op www.kbo.nl (cover Nestor en naar beneden scrollen)

Aan tafel

Op een moment dat reguliere verzorgingshuizen juist krimpen en de deuren moeten sluiten, is er bij de kleinschalige, particuliere instellingen voor ouderenzorg juist een grote groei. Alleen dit jaar zijn er al zeker twintig zorgvilla's bijgekomen: het aantal groeide van 149 tot zeker 169: een groei van ruim 13 procent. Om te voorkomen dat er een wildgroei ontstaat in particuliere initiatieven door op woekerwinst beluste ondernemers, is er een brancheorganisatie (Nederlandse Vereniging van Particuliere Woon- en/of Zorgvoorzieningen, kortweg: NeVeP) die de kwaliteit van dit deel van de zorgsector in de gaten houdt.

‘Waar het in de kleinschalige ouderenzorg om gaat, is de menselijke maat,’ zegt Puck Bulthuis, voorzitter van de NeVeP. ‘In de reguliere ouderenzorg wordt dit te vaak uit het oog verloren.’ Als schaalvergroting niet goed is georganiseerd, wat helaas bij grote verzorgingshuizen het geval is, schiet het persoonlijke contact met bewoners erbij in. Bulthuis: ‘De pyjama-dag is hiervan een schrijnend voorbeeld. Maar ook mildere gevallen kunnen wat mij betreft niet door de beugel. Als je ouder wordt, heb je toch ook gewoon wensen?’

Hebben kleinere organisaties nog wel bestaansrecht in de (nabije) toekomst? ‘De kunst is om groot te denken en klein te organiseren,’ suggereert Bulthuis flijntjes. De particuliere huizen aangesloten bij de NeVeP bieden plaats aan acht tot zestien bewoners. Groot genoeg om 24 uur per dag en zeven dagen per week zorg en service te leveren. Klein genoeg om aandacht te schenken aan bewoners naar behoefte. Bulthuis: ‘De mensen die er werken, kunnen nog een kopje koffie drinken met de bewoners en een praatje maken. Sterker, dat is onderdeel van hun werk. Zij gaan ook samen met de bewoners aan tafel. Dat maakt wonen in een kleinschalige omgeving zo huiselijk.’

‘Een glaasje wijn voor het eten neemt niemand haar af’

KOSTEN

Particuliere zorgvilla

Ca. 2.500 - 6.000 euro
De kosten voor een particuliere zorgvilla zijn opgebouwd uit drie onderdelen:

1 - zorg

Kosten die grotendeels ten laste komen van de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten (AWBZ) en de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo). Het Centrum Indicatiestelling Zorg (CIZ) stelt individueel vast voor welke AWBZ-zorg iemand in aanmerking komt.

2 - wonen

Deze kosten zijn afhankelijk van de grootte van appartement of kamer en de luxe van de zorginstelling. Hierbij inbegrepen zijn onderhoud, gas, water, elektriciteit en gemeenschappelijke ruimten.

3 - service

Ook deze kosten verschillen per locatie en zijn afgestemd op de eigen wensen. Het niveau van luxe, service, voorzieningen en comfort bepalen de hoogte van het bedrag.

Regulier verzorgingshuis

Ca. 130 tot 2.200 euro
De maandelijkse eigen bijdrage aan de zorgkosten binnen de AWBZ is afhankelijk van de zwaarte van de zorg en de hoogte van uw inkomen. Voor wonen in een regulier verzorgingshuis betaalt u een eigen bijdrage (AWBZ-zorg met verblijf). Hoe hoog de eigen bijdrage is, hangt af van uw inkomen en vermogen, uw huishouden en uw indicatie. Het Centraal Administratie Kantoor (CAK) rekent dit voor u uit. Bel gratis naar 0800-0087, of bereken zelf uw bijdrage op www.cak.nl.

Een nieuwe bestemming voor katholiek erfgoed

MEER INFORMATIE:

www.nevep.nl
www.hetcak.nl
www.ciz.nl
www.steppingstones.nl
www.rosorum.nl

Het beeld van Johannes de Deo is weer op zijn sokkel gehesen en de neogotische entree is in ere hersteld.

- ▶ **Veel oude katholieke kloosters en gasthuizen krijgen een nieuwe bestemming als zorgresidentie. Het mooie daarvan is, dat de nieuwe en oude bestemming zo dicht bij elkaar liggen. Een voorbeeld van een monumentaal pand dat in oude luister wordt hersteld, is het oorspronkelijke Johannes de Deo Ziekenhuis in Haarlem.**

Het fraaie gebouw, daterend uit 1889, stond al enige jaren leeg nadat het ziekenhuis (bekend onder de naam Kennermer Gasthuis) was verhuisd naar een nieuwbouwlocatie. 'De Deo', zoals het historische pand in de volksmond heet, verwijst naar de Portugese heilige João de Deus die in de 16de eeuw in Granada een congregatie 'stichtte die later bekend werd als 'Hospitaalbroeders van Sint Johannes de Deo'. Een mooie historische naam voor een woonzorgcomplex voor ouderen, vond ook de huidige eigenaar van het pand, ouderenzorg organisatie Rosorum.

Johannes de Deo op zijn sokkel gehesen

De Deo, gelegen aan de rand van het centrum van Haarlem, biedt straks plaats aan 34 ruime appartementen. Een stijlvol geheel, dat inclusief hotelfunctie (alle natjes en droogjes) en 24-uurszorg voor een 'vanaf prijs' van 3.500 euro per maand te huur is. In april 2014 gaan de deuren open. De hele verbouwing van het monumentale pand heeft zo'n twee jaar in beslag genomen. Het beeld van

Johannes de Deo is weer op zijn sokkel gehesen en de neogotische entree wordt in ere hersteld. Evenals de karakteristieke pinakels (torentjes met puntdakjes). De buurt is zeer tevreden met het prachtig herstelde gebouw.

'In Residentie Johannes de Deo komen overwegend bewoners die nog een bepaalde mate van zelfstandigheid hebben, wat niet betekent dat mensen met hogere zorgindicaties niet welkom zijn, in tegendeel' legt Bart van Venrooij, directeur van Rosorum, uit. Zowel alleenstaanden, als echtparen zijn welkom, met of zonder zorgvraag. Bij echtparen betekent dat vaak dat één van de twee hulpbehoevend is geworden. 'We willen vooral de beste zorg en service geven in een aangename woonomgeving waarin de bewoners hun privacy kunnen behouden. Dus geen kamers van 35 vierkante meter maar ruime en volwaardige appartementen van gemiddeld 85 vierkante meter. In de praktijk zijn onze bewoners boven de vijftienzeventig. Mensen die zeker willen weten dat er de beste kwaliteit van wonen, zorg en service wordt geleverd en die daarin een stuk keuzevrijheid willen behouden. De zorg kunnen wij leveren, hoe intensief dan ook.' □